

ยิ่งใหญ่ยิ่งเล็ก...ยิ่งเล็กยิ่งใหญ่ ตอน ๑

เนื่องในงานมหาปวารณา ปี ๒๕๓๖

โดย พ่อท่านสมณะโพธิรักษ์

วันที่ ๖ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๓๖ ณ พุทธสถานปฐมอโศก

ถึงวันถึงเวลาที่เป็นจารีตเป็นประเพณีของเรา เช่นอย่างตอนนี้ ก็เป็นงานวันมหาปวารณา สมณะของเรา มารวมกันทั้งหมด เพื่อปวารณากัน เพื่อตกลงอะไรต่ออะไรต่างๆ นานา สำหรับแต่ละปี ซึ่งเป็นวันประชุม สำคัญ ชาวอโศกเรา ผู้ที่ระลึกว่าเป็นวันสำคัญ เป็นวันรวม โดยเฉพาะสมณะ มารวมกัน ครบพร้อมที่สุด ในวันนี้ ไม่ว่าจะปวารณาใดๆ ของชาวอโศกทั้งหมด สมณะจะมารวมกัน ไม่มีวันไหน ที่จะมารวมกันครบ สมบูรณ์ เท่าวันมหาปวารณา ไม่ว่าจะปวารณาปลุกเสกฯ งานพุทธาภิเษกฯ งานปีใหม่ งานอโศกรำลึก หรือว่างานอะไร ก็แล้วแต่ที่เป็นของชาวอโศกเรานั้น จงจำไว้ว่า วันที่สมณะจะมารวมกันมาก ครบพร้อม ที่สุดนั้น คือวันมหาปวารณาเท่านั้น ถ้าไม่มีความจำเป็นที่สุด เช่น ป่วยหนักจริงๆ มาร่วมไม่ได้เท่านั้น นอกนั้นก็งานใดๆ สมณะชาวอโศกจะต้องวางทุกงาน ซึ่งเรายังนึกไม่ออกว่า ต่อไปอนาคตจะมีงานอะไร ที่จำเป็น หรือสำคัญที่สุด ที่วันมหาปวารณา แล้วสมณะชาวอโศกจะมาไม่ได้ เรายังนึกไม่ออกว่างานอะไร นอกจากป่วย จนกระทั่งมาประชุมไม่ได้จริงๆ สังขารมันไม่ให้ ถ้ามาประเดี๋ยวมันจะตายเอาจริงๆ นะ ป่วย มันมาไม่ได้จริงๆ ขนาดป่วยธรรมดา ป่วยพอมาได้ ยังมากันในงานมหาปวารณานี้ สองวันที่เรา จะประชุมกัน

ความตั้งใจที่จะทำอะไรก็แล้วแต่ ซึ่งเป็นความตั้งใจโดยความคิดที่ฉลาดของผู้ฉลาด แล้วก็ร่วมกันคิด ด้วยความฉลาดของหลายๆ คนที่ฉลาด รวมความคิดฉลาดของผู้ฉลาดหลายๆ คนร่วมกันแล้ว ตกลง ตัดสินกันว่า เราจะทำอย่างนี้เถอะ จะเป็นบุญ จะเป็นคุณค่าประโยชน์ จะเป็นความเจริญ เป็นวิธีการ พัฒนา อย่างหนึ่ง เมื่อเราตกลงตัดสินแล้วเราก็เอา เช่น เราจัดการกระทำมหาปวารณา อย่างที่เราได้ กระทำมา ก็เป็นจารีต เป็นประเพณีของเรา ซึ่งก็ไม่เหมือนที่อื่นเขาทำหรรษา ในวงการศาสนาพุทธ เหมือนกันนี้แหละ งานปวารณาเขาก็ปวารณาเท่านั้น ออกพรรษาปวารณาเราก็ทำมาแล้ว ตามที่เขาปวารณา อย่างที่เคยทำเป็นจารีตประเพณีเดิมๆ ซึ่งก็ท่องบ่นกระทำพิธีการให้กล่าวเป็นภาษาบาลี ในวันออกพรรษา แล้วก็ปวารณา หรือการกล่าวบาลี คือ ตั้งจิตที่จะบอกกล่าวกันว่า โดยภาษาบาลีนะ แปลความก็บอกว่า เราก็ขอให้ออกกล่าว บอกกล่าวได้ไม่ว่าจะมีความผิดพลาดใดๆ เกิดขึ้น จะเป็นด้วยกาย วาจา ใจ ด้วยตั้งใจ หรือไม่ตั้งใจก็ตาม รู้หรือไม่รู้ก็ตาม ได้ผิดได้พลาดได้บกได้พร่องอะไร ก็ขอให้ตักเตือน ขอให้หักท้วง ตีเตือนกันได้ ก็ทำกันไปแล้ว ไม่ว่าจะผู้ใหญ่ต่อผู้น้อย ไม่ว่าจะผู้น้อยต่อผู้ใหญ่ ก็ได้การกระทำ ปวารณา ขอปวารณาตัว ให้ช่วยว่ากล่าวตักเตือนกันได้

ซึ่งการว่ากล่าวตักเตือนกันนั้น หรือการตีเตือนกันนั้น ถึงขั้นดูคำ ใช้ภาษาไทยชัดๆ นี้ เป็นการตำหนิความไม่ดี เป็นการบอกแจ้งสิ่งที่ดียังไม่ดีขึ้นอีก มันดีแต่ว่า มันมีดีกว่านั้นอีก อย่างนี้เป็นต้น ก็บอกแจ้งกัน ตีเตือนกัน เตือนกัน เพื่อให้ทำดีที่ดีกว่านั้นขึ้นไป หรือสิ่งที่ไม่ดีนั้น ให้เลิกทำ ให้ละเว้นสิ่งที่ไม่ดีนั้น ซึ่งเป็นสุดยอดของคำสอน หรือเป็นสุดยอด

ของการเกื้อกูลกัน

ในโอวาทปาติโมกข์พระพุทธเจ้าท่าน ก็คือพระพุทธเจ้าท่านตรัสสอนพระอรหันต์ ในวันมาฆบูชา วันที่มาประชุม
จาตุรงคสันนิบาต มาประชุมแล้ว ท่านก็บอกหัวใจ เราถือเป็นหัวใจของศาสนาอันหนึ่ง หัวใจของศาสนา ก็คือมนุษย์เรานั้นนะ
ควรจะต้องเลิกสิ่งที่บกพร่อง เลิกสิ่งที่ไม่ดีไม่งาม ความบกพร่อง นั้นนะ ไม่มีใครอยากบกพร่อง
แต่ก็ต้องพยายามเลิกความบกพร่อง ซึ่งมันจะต้องมีอยู่ เพราะมนุษย์ จะดีสมบูรณ์ทีเดียว พร้อมกันหมดทุกคนไม่ได้
มีเป็นลำดับ ผู้ที่บกพร่องน้อยที่สุด ไม่บกพร่องเลย ไม่บกพร่อง หรือว่าบกพร่องน้อยลงมาบ้าง บกพร่องลงมามากกว่า
บกพร่องมากๆ จนกระทั่ง ถึงเสียหาย หรือเลวร้าย มันก็ไล่ลำดับลงไปอย่างนั้นนะ มันจะมีแม้แต่กระทั่ง เลวร้ายที่เป็นอยู่
แล้วก็เป็นตัวอย่างอยู่ในยุคใดสมัยใด มนุษยชาติที่มีความเลวร้าย ขนาดหนึ่งๆ มันก็จะเป็นยุคๆ ไป บางยุค ความเลวร้าย
มันไม่อะไรหนักหนา ในยุคที่คนดี ถ้ายุคที่มันเสื่อม มันต่ำมากขึ้น เช่น ยุคปัจจุบันนี้ เสื่อมต่ำมาก เลวร้ายมาก
เลวร้ายอย่างซับซ้อนด้วย คือเลวร้ายอย่างผู้ร้ายผู้ดี ผู้ร้ายที่เป็นผู้ร้าย ไม่น่ากลัว เท่าไหร่หรอก สมัยนี้ เพราะว่าเรารู้จัก
ผู้ร้ายที่เป็นผู้ร้ายนั้นนะ ก็แสดงความร้ายที่เห็นได้ง่าย หยาบ ต่ำ ไม่ต้องใช้ปัญญา ไม่ต้องใช้ความเฉลียวฉลาดอะไรก็ดูออก
เราก็วิ่งหนีทัน หลบเลี่ยงได้ แต่ผู้ร้ายผู้ดีนี้ เราหลงผิด ผู้ร้าย ที่ร้ายยิ่งกว่าผู้ร้าย ผู้ร้ายคือผู้ร้ายผู้ดีนี้แหละ
ร้ายยิ่งกว่าผู้ร้ายผู้ร้าย เพราะเขาพราง พรางไม่ให้อู้ ว่าเขาร้าย หลอกหลวง มาหา ทำกิริยาของผู้ดี ซ่อนกิริยาความร้ายเอาไว้
พยายามศึกษาเรียนรู้ กิริยาผู้ดี แล้วก็ทำ กิริยาผู้ดี ที่เป็นกิริยาผู้ดีที่หลอกที่ลวง ความจริงนั้นร้าย ผู้ดีที่หลอกได้เก่งเท่าใด
ก็คือ ผู้มีมารยาทมาก เท่านั้นๆ ในความเป็นมารยาทชนิดนี้แหละ จึงเกิดมารยาทสังคม ผู้เจตนาจะทำตนเอง ให้ดีด้วย
การกระทำกายกรรม วจีกรรม ช่างนอกให้ดีด้วยความบริสุทธิ์ใจมีอยู่ เรียกว่ามารยาทสังคมที่บริสุทธิ์
มารยาทสังคมที่บริสุทธิ์นั้นก็คือ เรารู้ว่ากรรมกิริยาอย่างไร ที่ควรกระทำแก่กันและกัน
ในศาสนาที่ลึกลับซับซ้อนมาก ฟังที่อาตมากำลังจะอธิบายนี้ดูดีๆ พวกเราชาวอโศกเรานี้ อาตมาก็พยายาม สอนไป
เป็นลำดับขั้น มันซับซ้อน ซับซ้อนมาก ที่เดียว ความจริงใจมันจะดูแข็ง มันจะดูกระด้าง ยกตัวอย่าง เช่น
เราพูดกันมาแล้วแต่ต้นว่า คนเราจะได้ดีเพราะดีเตียน เพราะฉะนั้น ผู้ที่จริงใจจะดีเตียน ก็คือกล่าว ความไม่ดี
ของผู้ที่บกพร่อง เพราะถ้าเรากล่าวคำดีเตียน หรือกล่าวคำพูด ความไม่ดีของผู้ที่ไม่ดีนั้น ออกมาทันที ยิ่งพูดออกมาหมดเลย
เรียกว่าไป พูดออกมาหมดเลย ต่อหน้าธารกำนัล ฟังดีๆ นะ ฟังดีๆ อาตมา กำลังจะอธิบาย คำว่ามารยาท หรือมารยา
มันต่างกันตรงไหน แล้วทำไมชาวอโศกเรา จึงมารยาท ไม่ดี แต่ชาวอโศกเรามาอย่างน้อย แต่มารยาทไม่ดี ตอนนั้นแหละ
อาตมากำลังจะไขความว่า ชาวอโศกบกพร่อง ยังไม่หลุดสาหัสตรงนั้น
เพราะฉะนั้นเมื่อเราจะดีเตียน เราก็กล่าวคำไม่ดี ชาวอโศกนี้เก่ง ดีเตียนเก่ง ไปด้วย แล้วก็ไปด้วย ไปคืออะไร
กล่าวแล้วเมื่อกี้ บอกออกมาเต็มๆ เลย บอกออกมาหมดๆ เลย มีเท่าไหนเปิดหมด เรียกว่าไป ไม่กระมิด กระเมี้ยน
ไม่เขม็ดเขม้ ไม่ขมุขมิบ ขมุขมิบก็คือนิดๆ หน่อยๆ ไซ้ใหม่ ปล่อยออกมาหน่อยๆ ก่อน ค่อยๆ ดีเตียนไป ไม่ละ พอเห็น โอ้โฮ
ไอนี้มันเสียหายตั้งเท่านั้นนะ พัวะออกมาหมดเลย คนรับก็โดนฉีกหน้า ต่อหน้า ธารกำนัล อย่างชนิดไป อย่างชนิดหมดเปลือก

อย่างชนิดเต็มๆ มันก็อายขายหน้า เพราะคนเรามีอึดตา ถือตัว ผู้ที่ได้รับไม่แข็งแรง มีอึดตามากเหมือนกัน พอได้รับคำติเตียน อึดตามันไม่ยอมทันที แม้จะจริง มันก็ไม่ยอม ๑. จริง ตัวเองรู้ก็ไม่ยอม เพราะอึดตาถือตัว ๒. ส่วนมากจะไม่รู้ตัว เพราะผู้ที่มีอึดตา แล้วก็ยัง ไม่ได้ศึกษา ยังไม่ได้เรียนรู้ จะไม่รู้ตัวหรือว่า ตัวเองเสียหายขนาดนั้น ผู้ตาดีจะเห็นความไม่ดีของคนไม่ดี ได้มากกว่า ผู้ตาไม่ดีซะใหม่ เพราะฉะนั้น ผู้ที่ได้ศึกษารวมๆ ก็จะมองกรรมกริยา ความผิด ความไม่ถูกต้องนี้ ได้ชัดกว่ามากกว่า เพราะฉะนั้น ก็จะชี้ความไม่ดีของผู้ที่ไม่ดีนี้ได้ถูกต้องมากกว่า ส่วนผู้ที่ยัง ไม่ได้ศึกษา ไม่ได้เรียนรู้ พอโผล่เข้ามาที่ในอโศก แม้ตัวเองเสียหาย ก็ไม่ได้เคยมีใครติเตียน ไม่เคยรู้ตัว ไม่ได้เคยศึกษา เพราะฉะนั้น ก็ไม่รู้ว่าเราเสียหายขนาดนี้ ก็ไม่ยอมรับ ไม่เชื่อ ไม่ใช่ ฉันไม่ได้เสียหายขนาดนี้ การโกรธ การเกลียด การไม่ยอมรับก็เกิดขึ้น สิ่งอย่างนี้มีมือโศกสามารถมาก กระทำมามากแล้ว ได้ต้อนรับขับแชกมาได้เยอะแล้ว เพราะฉะนั้น อโศกจึงมีหมู่มวลเท่านั้นเอง ก็เพราะฝีมือพวกเราได้ช่วยไว้ ให้มือโศกได้กลุ่มน้อยๆ แค่นี้ โตะไม่มากกว่านี้ แต่ดีเหมือนกัน ถ้ามากเกินไปมันก็ไม่ไหว เพราะว่ามากเกินไป โดยฐานของผู้ที่มีอึดตามานะ มากๆ นี้ หมู่ที่จะรวมกันได้ดีนี่นะ มีกามมากๆ นี้รวมกันได้มาก แต่ไม่ดี หมู่ที่จะรวมกันได้ดีมากๆ คือมีอึดตาน้อยๆ หรือ ไม่มีอึดตาเลย นี้จะรวมกันได้ดีและดีมาก ส่วนผู้ที่มีกามกันมากๆ นี้จะรวมกันได้มากแต่ไม่ดี มันจะพอนพะ ยิงมากมันยิ่งจะพอนพะ รวมกันได้มากแต่ไม่ดี ส่วนจะรวมกันได้ดีนั่นคือ มีอึดตาน้อยๆ หรือไม่มีอึดตา แต่จะเป็นได้มากเท่าไร เพราะอึดตามันมาก แต่ถ้าอึดตามันน้อย มันก็จะรวมกันได้มาก ตรงนี้แหละ ตรงนี้แหละยาก หมู่โศกเรานี้ได้ลดกามมาก่อน เพราะถ้าขึ้นปล่อยให้มาก โดยมีกามมากๆ มา ใครจะมีกามมากกามน้อยไม่รู้ละ อาตมาต้องคัดอึดตาไว้ก่อน เพราะอาตมาต้องการมวลแน่น ขนาดนั้น พวกเราก็ยังล้าง อึดตามานะ กันยากเหลือเกิน

ทุกวันนี้พวกเรามีความควบแน่นด้วยคุณภาพดีขึ้น แม้ผู้ที่อยู่กันมานานๆ อึดตามานะยังมีมาก ก็ยังอยู่ไม่รอด เรื่องกามมากแล้วไม่รอดนั้นไม่ต้องพูด อันนั้นมันของแห้งๆ มันของแห้งๆ อยู่แล้วนะ เพราะฉะนั้น กามมากก็ไป ส่วนผู้ที่มีอึดตามาก มานะมากก็นานเข้าๆ กามก็ไม่มากหรือ น่าจะอยู่กับหมู่ได้ แต่ก็สุดท้าย ก็อยู่ไม่ได้นะ ก็คัดกันไปเรื่อยๆ เพราะฉะนั้น ผู้ที่อยู่ได้นี้ แม้จะมีอึดตามานะมาก อาจจะมาใหม่ หรืออาจจะกดข่มไว้ได้อยู่ ก็อยู่ไปได้

ส่วนผู้ที่มีอึดตามานะน้อยแล้ว สามารถอยู่ได้แน่ๆ นั่นก็จะอยู่ไป ผู้ที่ยังมีอึดตามานะยังมากอยู่ ยังอยู่ได้นั้นแหละ เป้าตรงนี้แหละ ที่อาตมากำลังพยายามสอน พยายามชี้ พยายามติเตียน ติเตียนเรื่องอึดตามานะมากขึ้นๆ คนที่มีอึดตามานะที่กดข่ม ที่ยังมีมานะ อึดตามานะ ยังสูงอยู่ ก็ยอมทนไม่ได้ ก็ต้องออกไป เพราะฉะนั้น ผู้ที่ออกไป ที่อยู่นานๆ แล้ว อึดตามานะ มันถึงขีดทนไม่ได้แล้ว มันก็ออกไป เพราะอาตมาเร่งเครื่องอึดตามานะอยู่

สรุปแล้วก็คือเคียว...

- เน้นเนื้อให้เหนือกว่ามาก
- เน้นลากแม้ยากกว่าเล่น
- เน้นจริงให้ยิ่งกว่าเล่น

เน้นแก่นให้แน่นกว่ากว้าง

อันนี้ต้องทำ เมื่อใดๆ ก็ต้องทำ อย่าไปหลงในความมาก ความใหญ่ ความมากความใหญ่ จะทำให้เราตาย แล้วก็ทำอะไรๆ นี่เสื่อมโทรมมามากกว่ามากแล้ว ส่วนความเล็กนั้นนะ ถ้าเป็นเล็กที่จริง ไม่มีตายหรอก เล็กนี้ไม่ตายง่าย แต่ใหญ่นี้ตายง่าย เพราะฉะนั้น สิ่งที่เล็กจะมีอายุยืนนาน คุณลองนึกดูวัตถุก็ได้ สิ่งเล็กนี่ จะอยู่ยืนนาน สิ่งใหญ่นี้ จะเคลื่อนที่ได้ไว แต่ถ้าใหญ่กันจริงๆ มันก็เคลื่อนที่ไม่ไหว เหมือนกันนะ แต่ว่าโดยค่าเฉลี่ยแล้ว ใช้อะไรใหญ่เนี่ย เคลื่อนที่ได้ไว ที่เล็กนี่จะเคลื่อนที่ช้าที่สุด เข้าไปเรื่อยๆ แต่นั่นแหละ เล็กที่สุดอีก ก็เร็วอีกไวอีก มันก็มีภาวะซับซ้อนนะ พุดไปพวกนี้เป็นอินไทย เป็นเรื่องที่ย้อนแย้ง เป็นสัจจะย้อนสภาพ ที่จะต้องมีปัญญาอันลึกที่จะเข้าใจ

หันกลับมาถึง ทำไมชาวอโศกถึงมีฝีมือดีเยี่ยมได้ มีมารยาทไม่งาม ได้กล่าวแต่ต้นแล้วว่า ชาวอโศกเราเนี่ย เรียนรู้ถึงเรื่องดีเยี่ยมกันให้ดี ดีเยี่ยมกันก่อน เพราะการดีเยี่ยมกัน พาให้เจริญ เราก็จะเจริญมา เพราะดีเยี่ยมกันมาก

แล้วเราก็ทบทวนการดีเยี่ยมได้ ผู้ที่ทบทวนการดีเยี่ยมได้มีอยู่สองแบบ ๑. ทบทวนการดีเยี่ยมได้ อย่างฤาษี หรืออย่างสมณะ อย่างโง่ อย่างไม่รับ คือเขาดีเยี่ยม ดีเยี่ยมมาเราก็ เออ ดีก็ดี แต่เราก็วางเฉย วางเสียด้วยนะ ฟังดีๆ เกินๆ เขาดีเยี่ยมเรา มา เราก็วางก็สบาย วางได้ เขาดีเยี่ยมเรามา ก็วาง แต่ไม่รับ คือดีเยี่ยมมา ก็ดีไปดีมา เราก็วางก็โยนทิ้ง วางคือโยนทิ้ง ไม่รับรู้ ไม่รับพิจารณา ไม่รับมาแก้ไข ไม่รับมา ตรวจสอบ นี่ก็คือฤาษี ต่อให้โง่หรือมีปัญญา ถ้าเอามาพิจารณา รับมาพิจารณา รับมาตรวจสอบนะ จะรู้มีปัญญา แต่ก็โง่ โง่ตรงที่ไม่รับ ไม่เอามาตรวจสอบ ไม่เอามาพิจารณา จึงเรียกว่า ฤาษีทั้งคู่ ต่อให้มีปัญญา นี่แหละปัญญาพวกฤาษีกรุง มีปัญญาแบบนี้ ปัญญาโง่ ไม่รู้จะเรียกอะไร โง่ให้ตัวเอง มีปัญญานะ ถ้าจะรับมาก็มีปฏิภาณ มีธาตุตรวจสอบที่ดีเหมือนกัน แต่มันไม่รับ จะไม่รับ ด้วยการดูถูก หรือว่าเคยตัว เคยตัวคืออะไร เคยตัวคือถ้าไม่รับเสียแล้ว วางเสียแล้วมันสบายนี้ ไม่ต้องรับมา มันสบาย อย่างน้อยก็ไม่ต้องรู้ว่า ตัวเองชั่ว รู้ว่าตัวเองผิด เพราะไม่เอามาตรวจสอบ ก็ไม่รู้ว่าตัวเองผิด เพราะคำดี ส่วนมาก เป็นความถูกหรือความผิด

คำดีนะส่วนมากจะเป็นความผิด เป็นความไม่ดี เพราะฉะนั้น ถ้าจะรับมาพิจารณา เดียวมันเห็นความไม่ดี เดียวมันเห็นความผิดของตัว เพราะฉะนั้น เมื่อไม่เอามา ตรวจสอบ จะได้ไม่ต้องรู้ว่าตัวเองชั่ว จะได้หลงว่าตัวเองดีไปเสมอ

นี่คือความโง่ แม้จะมีปัญญา มีความเฉลียวฉลาด มีปฏิภาณอย่างไรก็ตาม แล้วคนเราไม่รู้ตัวหรอกนะว่า ทำอย่างนี้ ใครรู้ตัวว่า ได้ทำอย่างที่ดีมา อธิบายไปนี่ สำนึกเสีย แล้วทำตัวใหม่ รับคำดี ไม่ว่าคนดีนั้น เขาจะเป็นผู้เล็กผู้น้อย ผู้ด้อย ผู้โง่ เหมือนกับคนโง่ๆ อย่างไรก็ตาม หัด อย่าดูถูกดูแคลนคำดีเตียนของใคร รับคำดีเตียนนั้นมา

ส่วนผู้ที่รับคำดีเตียนแล้วก็โง่จริงๆ อย่างฤาษีแท้ก็คือ เขาดีเยี่ยมมาแล้ว เขย ไม่รู้ ดีเยี่ยมมาก็ไม่รู้ เขาดีเยี่ยมมาก็รับรับเสียด้วยนะ ไม่วางนะ เขาว่าไม่ดีก็ไม่ดี แล้วไม่ดีอะไร ไม่รู้ชั ไม่ดี แล้วเขาบอกให้แก้ไข ถ้าไม่ดื้อ คนที่โง่อย่างฤาษีปานี้ เมื่อกี้ที่ฤาษีกรุง ฤาษีกรุงนี้ช้านาน พวกฉลาดถึงจะใช้เวลานาน พวกฉลาดนี้ ใช้เวลานาน ส่วนผู้ที่โง่ ชื่อ นี้นะ เขาบอกว่าไม่ดีอะไร ไม่รู้ เขาบอกให้แก้ไข ถ้าไม่ดื้อนะ ก็แก้ เข้า ตาม พวกนี้จะง่ายหน่อย แต่มันก็ไม่รู้ว่าเป็นอะไร แต่มันได้นะ เพราะฉะนั้น

พวกนี้มีประโยชน์ เพราะฉะนั้น คนที่ฉลาดนี้ เขาชอบคนพวกนี้ เป็นแรงงานที่ดี แล้วก็ปกครองง่าย คนฉลาดเขาจะชอบ เป็นแรงงานที่ดี ปกครองง่าย พอบอกอะไรก็ทำ แต่มันก็ไม่ค่อยมีไหวพริบ ทำได้เท่าที่บอก พอหยุดบอกก็ อะไรละ ต่อไป ไม่ค่อยรู้ต่อ ก็สอนใหม่ บอกใหม่ แต่ก็ทำได้ประโยชน์ได้แรงงาน แต่ได้ ได้มากกว่าผู้ที่ฉลาดทิ้ง ก็ทิ้งไปเลยละ มันได้อะไรละ พวกฉลาดนะ ทิ้งไปเลยไม่ได้อะไร แล้วตัวเองก็ไม่ซุ่มไว้ เพราะฉะนั้น จะเกิดความชำนาญ ทักษะก็ไม่มี จะเกิดความชำนาญ เกิด experience ก็ไม่มี ไม่เกิด แต่เกิดฉลาดเฉลี่ยวนะ เกิดได้ฉลาด แล้วมันก็จะโกง แกมโกงเข้าไปเรื่อยๆ คนฉลาดแบบนี้พัฒนา นี่กว่าเป็นการพัฒนา เพราะมันได้เปรียบ แล้วคนฉลาดแบบนี้ ชอบสะสมคนที่โง่ แบบที่เอาตมมากล่าว เพราะฉะนั้นถ้าขึ้นกรุง จะสะสมเอาเข้า จะเป็นเช่นนั้นมาแต่ไหนๆ ตลอดกาลนาน แต่คนที่ได้บุญ คือเอาเข้า คนที่ได้บาปคือ เอาขึ้นกรุง เพราะฉลาดโกง นั่นก็คือบาปชนิดหนึ่ง โกง ทุกจริต เอาเปรียบเขา แล้วก็ตัวเองโง่ ที่เอาตมา อธิบายแล้วว่า โง่คืออะไรของเอาขึ้นกรุง ก็คือบาปตัวที่สอง บรรลุซ้ำ คนพวกนี้บรรลุซ้ำ จะได้บุญเท่านั้นยาก

ที่นี้ชาวโศกเรานี้ มาเรียนรู้สัจจะเข้า ก็รู้ความจริงก็ยอมรับขึ้นมาเรื่อยๆ ยอมได้รับการตีเตียน ลดอัตราตามานะ ปฏิบัติธรรมลดกามกับลดอัตราตามานะเหมือนกัน เมื่อขึ้นกามให้แก่ผู้ใด ถ้ามีอัตราตามานะขึ้น เราก็ไม่ยอมรับ แต่ถ้าเราลดอัตราตามานะของเรา ใครขึ้นกามให้แก่เรา เราก็รับ แล้วเราก็พิจารณา ตรวจชอบ แก้ไขปรับปรุงไปเรื่อยๆ เราก็เจริญ เพราะฉะนั้น เมื่อลดกาม เราลดตามานะ อัตราตามานะด้วย ลดกาม เราลดอัตราตามานะด้วย ลดกามไปได้ขนาดหนึ่ง เสร็จแล้วเราก็ไม่ลดอัตราตามานะอีก เราก็จะยึดกามนั้นเสพ สมมุติว่า กามหยาบเราไม่เอาแล้ว ผิดผัวเขาเมียใคร เป็นต้น เราไม่เอาแล้ว มีผัวเดียวเมียเดียว แต่เรา ไม่ลดการเสพ ผัวเดียวเมียเดียว ไม่เคยเสพรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัสที่เรียกว่ากามคุณ ๕ แต่ลดแค่ว่า เอาละ ผัวสองเมียสองไม่เอา ก็ทำแค่นี้ แต่ภายในใจที่ตัวเอง จะระริกระระอะไรอยู่นั้นนะ มันจะไม่ลด ถ้าเผื่อว่า ไม่ลดกามเข้าไปอีก จะลดอัตราตามานะ สูงขึ้นอีกกว่านั้น ยาก เรื่องอัตราตามานะนี่ เป็นคู่กัน ที่จะต้องมีภาวะเกื้อกูลกัน ลดกาม ลดอัตราตามานะว่า เพราะอัตราตามานะเขียวเป็นเหตุ ลดอัตราตามานะอีก เราจะเกิดญาณปัญญา รู้กามแล้วลดกามได้อีก พอลดกามไปได้แล้ว เอ้อ อัตราตามานะ เราลดไม่ลง เพราะกามเขียว เพราะฉะนั้น กามจากกามหยาบ ตั้งแต่ผู้หญิงผู้ชายไม่เป็นคู่ๆ ผัวเดียว เมียเดียว มาจน กระทั่ง มาลดรูป ลดกลิ่น เสียง สัมผัสอีก ลดไปเรื่อยๆ ลดกลิ่น เสียง สัมผัส นี่ลดไปเรื่อยๆ ได้อีก มากกว่ามาก ความสวยทางตา ความไพเราะทางหู ความชอบทางกลิ่น รสทางลิ้น ลิ้นนี้แหละ แม้เราจะเป็น พระอรหันต์แล้ว เราก็ยังไม่ต้องพราดเลยลิ้นนี้ เพราะต้องกิน กลิ่นก็จะได้ แต่รูปสวย จะลดลงไป เสียงนี้ ไม่ต้องมีเสียงก็ได้ สัมผัสแตะต้องเย็นร้อนอ่อนแข็งนั้นก็จะต้องตลอดกาลนาน เหมือนกัน

เพราะฉะนั้น อยู่ที่อาหารนี้ อาหารที่เรากินนี่นะ จะพิจารณารส ลดกามคุณ ๕ จากรสของอาหาร จากกลิ่น ของอาหาร จากรูปของอาหาร จากสัมผัสของอาหาร อาหารนี้ สีกามนี้ มันจะมีอยู่ตลอดเวลา มันจะมีกลิ่น จะมีรสทางลิ้น มันจะมีรูป แต่รูปก็ไม่เท่าไรพอหนักรู้ เข้านี้รูปก็ไม่เท่าไรพอหนักรู้ที่สุดก็คือ รสทางลิ้น อาหารนี้ กลิ่นหนักรู้ก็ไม่เท่าไรพอหนักรู้ รสทางลิ้น

เรียนรู้อาหารให้แบบคาย ลดละให้แบบคาย จนกระทั่ง ใครกินอาหาร อุเบกขา อย่าเรียกว่าไม่อร่อย ประเดี๋ยวจะกินไม่ลง
กินอาหารด้วยรสอุเบกขา อย่าเรียก รสไม่อร่อย ที่จริงมันหมดอัสสาทะ หมดรสอร่อยของโลกียะ แต่มันเป็นรสของอุเบกขา
คือ อทุกข์ขมสุข รสไม่ทุกข์ไม่สุข มันก็มีรส ละเอียดนะ มันจะมีแทรกอยู่นิดๆ เอ รสไอนี้หวาน ถ้าคนยังเอียง อยู่ข้าง
ชอบหวานไม่ชอบหวาน หวานน้อยไปหน่อย แหม ถ้ากว่านี้อีกซักนิดก็ อ้อ จะขึ้นมากกว่านี้ อ่านอาการ ที่ยังโหยหา
หรือยังชอบ ยังขึ้นพวกนี้ให้ดี จนกระทั่ง เราอกไม่เป็นที่ หวานแค่นี้ หรือ ไม่หวานเลยนี้ มันเคยหวานอย่างนี้แล้ว
มันต้องเคยหวานมา ไม่หวานเลยก็ไม่เป็นไร ก็กินได้ ไม่เปรี้ยวเลย แหม อันนี้ ชนิดนี้ มันต้องเปรี้ยวอย่างนี้ มันเป็นอุปาทานยึด
ชนิดนี้ต้องเปรี้ยวอย่างนี้ มันถึงจะเหมาะกะมัน มันถึงจะได้รสได้ชาติ ชนิดนี้ต้องเผ็ด อย่างนี้ ชนิดนี้ต้องเค็มอย่างนี้ เค็มขนาดนี้
ถ้าเค็มกว่านี้ มันไม่ไหว หนี่งคือ ได้รสที่ได้กลมกล่อม ได้รสที่อร่อย ที่สุดๆ เรียกว่ารสมันนัว คนปรุงอาหารนี้
แม่ครัวทางอีสานนี่บอก โอิ นัว กำลังนัว นัวแท้ๆ กำลังเหมาะ รสที่เหมาะสมที่สุด หนี่งนี้ ปรุงด้วยรสเหมาะที่สุด กลมกล่อมที่สุด
นัว มันสมมติไว้ มันอุปาทานไว้ มันยึดไว้ เพราะฉะนั้น ถ้าเราทำลายความยึดติดอันนี้ อุปาทานอันนี้ได้
มันจะไม่ได้รับขนาดนี้เท่านี้ ก็ข้างมันเถอะ มันจะมากไป มันจะน้อยไปอะไรก็ได้
ผู้ใดวางได้ดี แล้วก็อ่านอารมณ์แทรกซ้อน อารมณ์ที่ว่าเรายังติดยึด เรายังอยาก แหม มันยังไม่สนใจ นี่แหละคือ
ไม่สนใจใครสักคน ไม่ได้เสพสม ที่เราต้องการ อุปาทานที่เรายึด จริง ตัดมันจะดูว่าโหยหา อยาก แหม มันยังไม่ตั้งใจนี่
มันอยากน้อยลงแล้วก็ตาม แต่อุปาทานนั้น ยังไม่ถึงที่นะ ยังไม่มีใครสักคน ยังไม่เสพสม ที่ใจต้องการ
แต่จะเข้าไปดินรนโหยหา อยากนี่ ตัดหาอาจจะน้อยแล้ว ความอยาก ที่เรียกว่า ตัดหา อยากได้มาสนใจ อาจจะน้อยแล้ว
แต่ไม่สนใจที่สมมติ คือไม่สนใจที่อุปาทาน เพราะอุปาทานนี้ ลึกกว่าตัดหาอีก คือตัวสมมติที่ติดยึดเอาไว้ลึกๆ
ต้องเค้นออกมาให้ได้ ว่าเราเนี่ย ยึดอะไร เอาไว้ขนาดไหน ลึกแค่ไหน คั้นออกมาให้ได้ ล้างอุปาทานให้ได้
เพราะล้างตัดหาแล้วต้องล้างอุปาทานด้วย เพราะใน ปฏิจสุมุบพาท มีทั้งตัดหา มีทั้งอุปาทาน ต้องล้างให้หมด
ล้างอุปาทานไม่หมด ชั้นนี้ไม่สะอาด ชั้นนี้ & ไม่สะอาด เวทนาก็ไม่สะอาด เพราะฉะนั้น ธรรมในธรรมนั้น
เวทนาคือตัวที่จะต้อง เจาะซอนไซ ลงไป อย่างมาก สัญญาคือเจตสิกของจิต คือตัวจิตนั่นแหละ มันมีบทบาท
เขาสมมติบทบาท หน้าที่การงาน ของมันว่า คือตัวจำ กับตัวกำหนดรู้ เพราะฉะนั้น ตัวจำหรือตัวกำหนดรู้ ต้องเป็นบทบาท
ของตัวงาน งานที่จะไปรู้อะไร ก็ไปรู้จิตตัวเองอีกนั่นแหละ เวทนา ไปรู้จนกระทั่งว่า มันมีสังขาร คือมีตัว ที่เข้าไป
ปรุงร่วมหรือไม่ ไม่มีตัวปรุงร่วมแล้ว เหลือตัวติดยึดหรือไม่ ไม่มีสังขารแล้ว ทุกชั้นน้อยแล้วละ แต่ยังมีเหลือ อัดตา
คือเวทนาที่เป็นตัว อุปาทาน อันนี้แหละเป็นอนุสัย เป็นอาสวะที่พุทธรู้ เจาะไซลงไปมาก สังขาร หรือไม่มีสังขารนั้นเรื่องเล็ก
เพราะฉะนั้น พระอรหันต์เจ้า จึงสังขารเก่ง พระพุทธเจ้ายิ่ง อิทถากิสังขาร โนนแฉะ เพราะฉะนั้น
มีสังขารหรือไม่มีสังขารนั้นนะ ไม่มีสังขารหมดทุกข์ แต่ยังไม่หมดอึดตาได้ หมดทุกข์นะ หมดสังขารหมดทุกข์
แต่ยังไม่หมดอึดตา เพราะฉะนั้น จะปรินิพพานยาก
เอาละ พระอนาคามีนี้ ในฐานหนึ่งนี้ ในคุณภาพของจิตวิญญาณพระอนาคามีนี้ ไม่มีสังขาร แต่ยังมีอึดตา

ถ้าเป็นพระอนาคามีประเภทด้วยปัญญา จะไม่รู้จักอัตตาตัวเอง พระอนาคามี ชนิดนี้แหละ ชวยๆ
พระอนาคามีที่ไม่ศึกษาใช้เชิงปัญญา มีผัสสะเป็นปัจจัยนี้ ไม่เรียนมรรคองค์ ๘ ให้สมบูรณ์ ไม่ถูกเหตุปัจจัย
กระแทกกระทั้นขึ้นมา จากอนุสัยอาสวะขึ้นมา รู้ เพราะฉะนั้น ตัวเองก็จะ ไม่มีปัญญารู้ อนุสัยอาสวะของตัวเอง
เมื่อไม่รู้ อนุสัยอาสวะของตัวเอง มันก็เหลือแต่อัตตา เรียนรู้แค่สังขาร เพราะฉะนั้น ตัวที่จะเข้าไปปรุงสังขารไม่มี
แต่ตัวอุปาทาน หรือตัวที่เป็น ตัวอนุสัย อาสวะ มันไม่ล่องรู้ คุณภาพ ของความปรองอองแล้ว หรือสังขารไม่แก่
สังขารไม่มีแล้ว แต่อัตตาตัวนี้ มันเป็นธาตุยึด ติดอยู่ที่ แค่อัตตาเล็กๆ อ่อนๆ มันไม่เป็นโลกเป็นโลกียะอะไรมากนักหรอก
เสร็จแล้วตาย พระอนาคามีตาย ด้วยธาตุตัวนี้ มันไม่เวียนกลับมาหาโลกียะอีกหรอก เพราะมันทิ้งสังขาร
ของโลกียสังขารแล้ว แต่ธาตุ ตัวนี้แหละ ไปเป็นอัตตาอยู่ในความเชื่อมไปด้วยกาละ นานอีกล้านๆ
ชาติคิดว่า จะสลายอัตตภาพนี้ได้ อันนี้ เป็นอินทรีย์ เเล้วให้ฟัง อาตมาถึงเรียกว่า เป็นพระอนาคามี ที่ชวยมากๆ
มันไม่ปรินิพพานได้ทั้งหมด แต่มันไม่เวียนมา สูโลกียะอีก นี่คือพระอนาคามีชนิดโง่ และ ปฏิบัติมรรคองค์ ๘ ไม่สมบูรณ์
เพราะฉะนั้น ภาสีปาภาสีอะไรนี้ โข้ย มาก แม้ภาสีกรุงที่มีมารยาและมารยาทมาก ชอบแต่ทิ้งๆ แล้วก็ไปศึกษา
เพื่อที่จะปฏิบัติมรรคองค์ ๘ ให้ครบ เพื่อที่จะกระแทกกระทั้นก็เลศออกมา ให้สมบูรณ์ ผลัดไว้เรื่อยๆ ภาสีพวกนี้ก็จะชิน
หนักเข้าก็จะไม่รู้รสของวิมุตติที่จริงที่แท้ รสวิมุตติที่จริงที่แท้ของ พระพุทธเจ้า นั่นคือ จิตมันไม่มีรสอะไร แต่ผู้ที่เสพอยู่นี้
จะไม่รู้ตัวว่า ตัวเองเสพ ไม่ว่าจะเสพความหยุดอยู่ นี้เป็นภาสีแท้ ภาสีปัญญา ภาสีกรุงนี้ ก็จะชอบความหยุด
หรือชอบความเบา ความไม่ต้องทำ แต่จะเกิดอัตโนมิตี ความคิด สำหรับภาสีปัญญา ภาสีกรุง ใช้ความคิดเก่ง เพราะฉะนั้น
ใช้ความคิดมันเบา มันง่ายเหมือนกัน เพราะฉะนั้น อะไรก็ใช้แต่ความคิด จนกลายเป็นตกตา ของความคิด คิดไม่เมื่อย
คิดไม่ยาก คิดไม่ลำบาก คิดสะดวก คล่อง ง่าย สบาย
เพราะฉะนั้น จึงไม่กลัวในเรื่องคิด ก็จะใช้แต่ตัวความคิดนี้แหละเป็นตัวอาศัย เป็นเครื่องอาศัย แต่ทำลงมือทำ ยิ่งลงมือทำ
ยิ่งเป็นงานเป็นอะไรต่ออะไร ที่ยิ่งจะต้องประกอบกับวัตถุ ประกอบการ กับกรรมกิริยา มันก็ยิ่งหนักยิ่งมาก
ภาสีพวกนี้ก็ไม่ชอบ ส่วนภาสีไม่ทำนั้นนะ ไม่ทำอะไรเลยแม้แต่คิด แม้แต่ทำ พวกนั้นพวกภาสีป่า ยิ่งแยะใหญ่เลยพวกนั้น
ดักดาน พวกภาสีป่าไม่ทำอะไร ประกอบการอะไร ก็ไม่ทำ คิดยังไม่คิดเลย ภาสีป่านี้ พระพุทธเจ้าไม่เอาเลย เพราะฉะนั้น
อยากที่จะเป็นพระพุทธานี้ จะเป็นคนกรุง ปัญญา นำ โดยเฉพาะพระสมณโคดม ใช้ปัญญา นำ ท่านเป็นปัญญาสิกะนำ
พวกเราเนื้อมาถึงยุคนี้ เป็นลูกศิษย์พระพุทธเจ้าปัญญาธิกะ เพราะฉะนั้น คนที่เป็นภาสีแท้ๆ ที่เป็นภาสี ด้วยสายเลือด
เป็นภาสีทางเจโตทางสมณะเข้ายาก เพราะฉะนั้น ผู้ที่จะมาได้นี้ จะมาสายปัญญา มาทางนี้ จะมาสายปัญญามาทางนี้
ถ้าเอาศาสนาพุทธ อย่างที่อาตมากำลังทำนี้ ไปอินเดีย ล้มเหลว ยาก เพราะ อินเดีย นั้น ภาสีแท้เยอะ เยอะ ขอยืนยันว่าเยอะ
เอาไปหยั่งลงยาก เมืองไทยนี้ชอบปัญญา หยั่งลง เมืองไทยได้ ยิ่งจะเอาไปจีนยิ่งจะดี แต่ยังไม่ไปนะเมืองจีน
ขอลูกเมืองไทยก่อน ขอสร้างที่ไทยนี้แหละ แต่ไปจีนก็จะล้มเหลวไ้ เพราะว่าจีนมันสายปัญญา แล้วเจอเก่ง
ปัญญา มันก็ไปหาเจอ เจโตมันก็ไปหาป่า ไปหาพวกมืด ปัญญาไปหาเจอ เจโตไปหาโลกันต์ ดีเหมือนกัน ไปอยู่สุครู

โลกันต์นี้สุดรู

นี่อาตมาวิเคราะห์อะไรๆ ให้ฟังนี้เป็นแนวลึก เป็นแนวกว้าง

ขณะนี้ชาวอโศกเรานี้ กำลังเกิดพุทธ ใครจะเชื่อ ใครจะหมั่นได้อะไรก็ตามใจเถอะนะ ใครจะเชื่อ หรือใคร จะหมั่นได้

ก็แล้วแต่ตัวบุคคล อาตมาก็ขอพูดความจริงอย่าง ยิ่งวันสำคัญๆ อย่างนี้ เป็นวันของเรา มหาปวารณา

อาตมาว่าคนนอกอะไร ยิ่งตอนนี้นำวัตรเข้า พวกนอกๆ ไม่มีทางจะมา ตีสามตีสี่ ลูกขึ้นมา พูดกัน เอ๊ย

เรื่องอะไรตีสามตีสี่กำลังมัน กำลังนอนป๊อๆ เลย กำลังหลับสบายเลย ตี ๓ ตี ๓ ตี ๔ กำลัง หลับสบาย มีพวกเรานี้แหละตื่นตี

๓ ตี ๔ นอนกินนอนแต่หัวค่ำ ตื่นตี ๓ ตี ๔ เข้ามาฟังธรรม มาฟังอะไร ต่ออะไรกัน เพราะฉะนั้น คนที่มากคนโน เพราะฉะนั้น

อาตมานี้ว่า อาตมามั่นใจ ที่จะพูดกับ พวกคุณนี้ ก็คือ มั่นยำยืนยัน บอกแล้วว่า ถ้าใครไม่ใช่ศรัทธาที่ตรง

ไม่ใช่ความเชื่อมั่นในอาตมา ก็จะต้อง หมั่นได้

อาตมาทำงานมา ๒๐ ปี กว่าแล้วนี้ แต่หมู่กลุ่มก็ ยี่สิบปีพอดี อาตมาถือว่า ตั้งกลุ่มตั้งแต่ ๒๕๑๖ มาถึง วันนี้ ๒๕๓๖

ยี่สิบปีมาได้ขนาดนี้ ได้คนที่มีการยาทขนาดนี้ อาตมาก็ขอให้ความรู้เพิ่มเติมว่า พวกเรา จะต้องศึกษา

มารยาทสังคมมากกว่านี้ คือจะต้องเรียนรู้กายกรรม วจีกรรม ที่ดีเตียน ต้องสงวนท่าที อย่าไปนัก ตอนนั้นมานุ่งผ้ากันมั่ง

แม้จะนุ่งเหมือนกับผ้าเตี่ยว พวกชาวป่าเขานั่นนะ ห่อตรงนั้นตรงนี้ ไม่เป็น รูปร่างอะไร สมัยใหม่เขา ก็เริ่มมีการยาทบ้าง

หัดฝึก ต้องหัดต้องฝึก ต้องพยายาม และ ต้องพยายามอีก คือ พยายามอย่าปฏิเสธแขกนัก

พวกเราที่มันมีอัตตามานะตัวหนึ่ง คือเข้าไม่ถึงคนอื่นแล้ว เข้าไม่ถึง คนนอกแล้ว ฟังดีๆ นะ ตรงนี้ ลึกลับ อโศกนี้

มันจะมีหญิงผยองตัวนี้ พี่น้องข้าก็มีพอ

ข้าวมี่กิน

ดินมีเดิน

ตะวันมีส่อง

พี่น้องมีเสรี

เห็นมีเก็บ

ป่วยเจ็บมีคนรักษา

ชี้หมามีคนช่วยกวาด

ผ้าขาดมีคนช่วยทูน

สุดท้ายบุญเป็นของเอ็ง ข้าได้แต่บาป เพราะทำตัวเอง รู้สึกอย่างนี้ รู้สึกว่าข้าวมี่กิน ดินมีเดิน ตะวันมีส่อง พี่น้องมีเสรี

เลยชี้เกยจตุรรับแขก เอ็งจะมาหรือเอ็งไม่มา ก็ช่างเอ็งปะไร ก็พี่น้องข้ามีพอแล้ว มวลมิตรดี สหายดี สังคมสิ่งแวดล้อมดี ใช้

พูดขยายไปเยอะ นี่ของกู แค้นนี้ของกู มิตรสหายของกูแค้นนี้ เอ็งมาใหม่ เมื่อ ชี้เกยจะพูดกับเอ็ง มันชี้เกยถึงขนาดนี้ ไม่รับแขก

ถึงรับแขกก็ต้อนรับขับแขก หวดเลย เอ็งมีอะไรละ แหม ใช้นี่มา ดูซินี้ กามก็พริ้งมาเขียว อดตาก็เบ้อมาเลย ไม่เอา

เพราะฉะนั้น จะต้อนรับก็อย่างกระต่าง ไม่เห็นใจคนเลย

อย่าลืมนะว่าญาติเรายังถูกเขาหลอกอยู่ข้างนอก ไปแต่งตัวลึกลับ ยังเยอะอยู่นะ ญาติเราจะมา แต่นี่ก็จริง

ที่อยู่หมู่มวลนี้ก็ญาติ ได้ญาติแล้วนะ แต่ญาติเรามีมากกว่านี้ละ ญาติบางคนนะ ยังดูไม่ออกหรือกว่า เป็นญาติ

เพราะถูกเขาหลอกไปปลอมตัวเป็นคนนอก เหมือนกับคนละเผ่า พวกนั้นเป็นนิโกร พวกเราเป็น มองโกเลียนนะ ก็ข้างเถอะ

ถูกเขาหลอกมาหรือ อาจจะพวกมองโกเลียนเหมือนกัน แต่ผิวนอก เป็นนิโกร ข้างในน่าจะจะเป็นมองโกเลียน

อันนี้เรายังไม่รู้ละ ตอนนี่เราได้แล้วละ ใ้ที่มันมาตามรูปทรง มันไม่มีอะไรแฝง อะโรปนนะ มันก็เลยได้ญาติที่แท้มาแล้ว

ที่นี้ญาติที่ยังเหมือนถูกเขาหลอก แล้วก็ปลอม เหมือนตัวปลอม แต่ที่จริงตัวจริง เนื้อในเป็นตัวจริง ยังเป็นเงาะป่าอยู่

แต่จริงนั่นนะทองคำ ก็เหมือนพวกเรา พวกเรานี่ แตระวัง พูดยังนี่อย่าหลงตัวว่า ตัวเองเป็นทองคำทั้งหมด

ยังเป็นแค่ทองคำ (ผู้ฟังหัวเราะ) ยังไม่ใช่ ทองคำแท้นะ ระวัง แค่ทองคำ

เพราะฉะนั้นตอนนี่ เราก็ต้องมาฝึกฝนเพิ่มเติมขึ้น อย่าชี้เกียจ อดตาคือตัวชี้เกียจ ตัวที่ไม่อยากทำ ไม่อยากรับ

ไม่ยอมรับต้อนรับ ไม่อยากมีอะไร งานมันก็มากอยู่แล้วข้างในนะ แล้วก็จริงด้วยนะ ก็ซ้อนด้วย งานในก็มากอยู่แล้ว

ไปต้อนรับที่จะต้องไปยินดีปรีดากะคนอื่น ก็ไปยินดีเท่าไร เรามักน้อยแล้ว อยู่กับพี่ กับน้อง อยู่กับญาติกับโยม ก็พอแล้ว

ขนาดนี้ยังดีกันไม่เสร็จเลย ยังดีอย่างนี้ ก็เหมือนกับพี่กับน้อง ในบ้าน นั่นละ มีดีกันไปตามธรรมดาพอสมควร

ถ้ามันไม่มีความรู้ มันไม่มีความยินดี หรือยึดพอ แรงยึด ที่มีไม่พอ แม้พี่น้องดีกันก็แตก บ้านแตกได้ พี่น้องทางสายเลือดนะ

ฉันใดก็ฉันนั้น เหมือนกับพวกเรา ก็เหมือนกันนะ มันก็ดีกัน แต่ไม่เหมือนกับทางโลกเขา สายเลือด เป็นพี่น้องกันก็ทะเลาะ

ไม่มีแรงยึด ที่เพียงพอ แตกกันไม่นับถือกันแล้ว ข้าไม่นับถือเชิงเป็นพี่ ข้าไม่นับถือเชิงเป็นน้อง ต่างคนต่างอยู่ ต่างคน

ต่างทำมาหากิน ไม่เกื้อกูลกัน ไม่ดูคำดูดีกัน ไม่ต้องมาเผาผีกัน นี่หนักที่สุด ไม่ต้องมาเผาผีกัน เ็งจะตาย จะเป็น ช่างหัวเ็ง

มันเป็นได้ ของเราก็เป็นได้เหมือนกัน ฉันใดก็ฉันนั้นเหมือนกัน ถ้าแรงยึดนั้นไม่พอ ความสัมพันธ์นั้น ไม่มีเนื้อสัมพันธ์ที่สนิทพอ

ไม่แน่นพอ ไม่เหนียวพอ เป็นได้เหมือนกัน มันคล้ายกันนะ โลกกับธรรมนี้ มันก็คล้ายกัน

เพราะฉะนั้น ตอนนี่เรา ๑. หัดดีเตียน ตัวพวกเราเองนี่ ต้องดีเตียนกันก็ยังมีหมัดมือ ก็ยังไม่ค่อย จะเก่ง เลยนะนี่ ทั้งๆ

ที่หัดดีหัดเตียน กันอยู่ทุกวัน หลายคน ก็ยังดีอย่างเดิม ทั้งๆที่เข้ากันไม่ได้แล้ว หัดเปลี่ยนวิถี หัดเปลี่ยน เอ๊ะ

คนนี่เราดีอย่างนี้ ฝีมือเราอย่างนี้ ลีลาเราอย่างนี้ มารยาทเราอย่างนี้ มารยาทพวกเรานี่ เราต้องตรวจแล้ว ไม่ดีแล้ว

ฝีมือขนาดนี้ เราประสานกันไม่ได้ สำหรับคนนี่กับคนนี่ เรากับผู้นี้ เอาใหม่เถอะ ปรับใหม่ นี่ปรับเนื้อใน เพราะฉะนั้น

แม้แต่เนื้อใน เราก็ปรับกันและกัน เอ้ กับคนนี่นี่เรา เพราะอะไรนะ เพราะเราไปว่าเขา เพราะเราไปทำทำที่ กิริยาอย่างนั้น

กับเขาตอนนี่ตอนนี่ กายกรรม วจีกรรมนั่นเอง ปรับ พอปรับอย่างนี้ ก็คือการปรับใจเราแล้ว ปรับใจเรา

แล้วก็ประมาณออกมาว่า เราปรับแล้ว จะทำกายกรรม อย่างไร วจีกรรมอย่างไรกับคนนี่ เพราะคนนี่ ยังถือสาขนาดนี้

คนนี่เขาไม่ถือสา เออ คนนี่ อย่างนี้ เขาไม่ถือสาคนนี่ มันจะละเอียดไปเรื่อยๆ แต่ละบุคคลๆ ความละเอียดนั้น

ก็จะเกิดโยนิโสมนสิการแค้นๆ นี่คือการเพิ่มทิวี่ เพราะเรามี ธัมมวิจยสัมโพชฌงค์ ที่อาตมากำลังอธิบายนี่คือ

ธัมมวิจยสัมโพชฌงค์ เป็นองค์แห่ง การตรัสรู้ ของเรา ด้วยการสร้างองค์ประกอบ ของหมู่มวลศาสนา หมู่มวลมนุษย์ มนุษย์นี้แหละ เป็นหมู่มวลศาสนา หรือ ธรรมะด้วยในตัว

เพราะฉะนั้น ตั้งแต่ปีนี้เป็นมา ใครมาฟังธรรมปีนี้นะ พยายาม เราต้องพยายามที่จะเรียนรู้ตัวเรา แม้กับ หมู่มวลใน และแขกข้างนอกมา อุตสาหะขึ้น พยายามขึ้น เรียนรู้ตัวนี้ขึ้น การดิ้นรนนั้น จะต้องพัฒนา การดิ้นรนด้วยกายกรรม วชิกรรม เรารู้ว่าดิ้นรนได้ดี แต่จะต้องประมาท มีการยึดหยุ่น มีการลดหย่อน พวกเรานี้ได้ชื่อว่า เป็นพวกที่ตกภาพ เอาแต่ตัวเอง กับฝีมือกิริยาทางกาย วาจา ที่กระด้าง ตกภาพกับกระด้าง ตกภาพก็คืออึดติดตัวเอง แล้วมันก็พอใจขนาดนี้ เพราะฉะนั้น แม้แต่ในหมู่พวกเราเอง แม้แต่หมู่พวกเราเอง เราก็ไม่ศึกษากันต่อ ตัดทิ้งไปเลย ตกลงมันก็เลยไม่ประสานสนธิ นี้แหละคือหมู่ของอโศกยังไม่เนียนในตรงนี้ ไม่แก้ไขกันและกัน หรือจริงๆ ก็ไม่แก้ไขตัวเรา ตัวเราไม่พัฒนา บางคน ไม่ออกไปหอรอกนะข้างนอก ยิ่งกว่านั้น นอกจากข้างนอกไม่ออกแล้ว แขกก็ไม่รับ ฟังความแค่นี้ คนไหนก็แล้วแต่ อโศก ก อโศก ข คนไหนก็แล้วแต่ ๑. ข้างนอกไม่ไป สบายแล้ว อยู่ข้างในนี้สบายแล้ว อยู่ในพวกอโศกเราสบายแล้ว ข้างนอกไม่ไป แขกมาก็ไม่รับ แขกอื่นไม่เอา นอกจากแขกก็ไม่รับแล้ว พวกเราที่ กันเองนี่นะ หลายคนตัดออกเป็นแขก คนนี้กูไม่รับ อาตมาอธิบายอย่างนี้ แล้วตอบอาตมา หน้อยชื่อว่า คนนั้นนี่ อึดตาเล็กหรือโต ถามภาษาภาคกลาง ตอบภาษาอีสาน อึดตาเล็กหรือโต ตอบว่าเต็มโต อึดตามันโต นั่นคือ เอาแต่ภพของตัวเอง ไม่ยุ่งไม่เกี่ยวไร ผู้นี้แหละ อลังการของฤาษีกำลัง แหม งามๆ ฤาษีกำลัง งามงามไพบูลย์ กำลังสดสวย ความเป็นฤาษีป่าเลยนะ สดสวย งามงามไพบูลย์ ด้วยความเป็น ฤาษีป่า ออกมาจากภูเสียดีๆ ฤาษีป่าฤาษีรู ออกมาดูตะวันตก ดูเพื่อนดูฝูง

เพราะฉะนั้น เริ่มต้นแม้แต่พวกเรา จะต้องมาญาติดีกัน เราตัดเขาเป็นแขกในหมู่เราเองแท้ๆ มันต้องอยู่ ด้วยกันอยู่แล้ว แต่คุณตัดตัวเองเข้ามา คุณไม่เอา กูไม่เอาแล้วคนนี้ ไม่วุ่นวายแล้ว มันเป็นอย่างนี้จริงๆ น้อยหรือมาก แล้วแต่เถอะ

แต่ละคนๆ อาตมากำลังตีฤาษี ตอนนีกำลังตีกระเด็นเลย ฤาษีอยู่ไหนไม่ได้ คว้าออกมาเชือดๆ เชือดฤาษีทั้งฤาษีป่า ฤาษีกรุง เชือดให้หมด เพราะฉะนั้น ในหมู่พวกเรา ก็จะต้อง พัฒนาตัวนี้ นั่นคือล้างอึดตา ล้างแล้วก็คือ ล้างอึดตามานะ รู้ตัวนะ ที่อาตมาอธิบายวิธีนี้ โดยวิธีอธิบาย ความของอาตมา อธิบายธรรมะนี้ให้รู้ตัว ออกมาสัมพันธ์สัมพันธ์กับหมู่เราเอง เอาเถอะ

คุณไม่ต้อง รับแขกก่อน แต่คุณอย่าตัดพวกเราเองเป็นแขก จงมาสัมพันธ์ด้วยการแก้ไขอึดติดตัวเอง ด้วยการปรับ เอื้อ

ทำไมเราถึงไม่ชอบคนนี้ เพราะเรากระทบกระเทือนกันมากไป ถ้าต่างคน ต่างรู้ตัว ต่างคน ต่างปรับเข้าหากัน ก็ช่วยกันได้ดี ถ้าคนนี้ลด แต่คนนี้ไม่ยอมลด มันก็เข้าหน่อย แต่ต่างคน ต่างช่วยลด เข้ามาหากัน มันก็จะ ประสานกันขึ้นได้

อาตมาพูดไปอย่างนี้กับพวกเรา อาตมาคิดว่านะ ขอหวังหน่อยเถอะ อย่าให้หักเหลี่ยมนะ หวังว่าจะดีขึ้น

ฤาษีทำวัตร ทำวัตรนี้ พวกชอบพูดชอบฟัง ชอบอ่านชอบเขียน ชอบสอน ชอบชี้ ชอบบอก มันเป็นคู่กันนะ บอกจนพวกนั้น หลบเข้ารู พวกนี้อยู่ข้างนอก พวกถูกที่ถูกพวกบอกนี้ เข้ารูหมด พวกนี้ก็ยิ่งหนีพวกนี้ เลยแยกกันอยู่เลยนี่

พวกฤาษีป่ากะฤาษีกรุงนี่นะ ฤาษีอโศกนี่อะนะ ฤาษีทำวัตรกับฤาษีทำงาน ก็เลย กลายเป็นสองพวก

ฤาษีทำวัตรก็ได้แต่สอน ได้แต่ค้นวิชาการ ได้แต่คิด ได้แต่นึก ได้แต่พูด ได้แต่รับแขก นี่ฤาษีทำวัตร นี่รับแขก รับแขกเก่ง

ปฏิสันถาร นักเข้าก็กามเอาไปกิน พอรับแขกเก่งนี้ กามเอาไปกิน พูดแบบนี้ เดียวไม่มีคนรับแขกอีก แหม มั่นรู้มากนี่ยากนานจริงๆ นะ พูดอะไรก็ผิดหมด หามุมถูกบ้างซิ ใต้ตัวผิดมันก็มี เราก็ระวังซิ กลัวกามไปกิน ก็ต้องระวังซิ เรารับแขก ภาษีพวกนี้อยู่รับแขก ภาษีทำวัตรนี้ พามาทำวัตร พาชม พารู้ พาเรียน พาโน่นพานี่นะ ใครมา รับแขกเก่ง สอน แล้วจะมีลูกน้อง ภาษีรับแขกนี้ ลูกน้องเยอะ ภาษีบ้านนี้ลูกน้องเยอะ บริวารมาก บริวารพวกเดียวกันนี้ เพราะฉะนั้น ส่วนมากแล้ว พวกภาษี บริวารหรือพระบ้านนี้จะครอง เหมือนโลกสมัยนี้ พวกใช้หัว พูดเก่ง สอนเก่ง หาบริวารเก่ง แล้วก็จะมี เล่ห์เหลี่ยมซ้อนๆ ภาษีพวกนี้ฉลาด ใช้ปัญญา

ภาษีทำงาน ภาษีถ้า ไม่ค่อยฉลาดหรอก แต่เป็นผู้สร้าง อยู่ได้เพราะภาษีถ้า เพราะพวกนี้สร้าง พวกนี้เป็น วัวงาน ส่วนภาษีหาบริวารนี้ ปกครองดูแลควบคุมบริหาร บริหาร พวกภาษีพวกนี้ จะอยู่ในเชิงนี้ ลดลง ถ้าไม่เช่นนั้น อัดตาก็ใหญ่อยู่อย่างนั้นเอง อัดตามานะก็ยิ่งใหญ่อยู่อย่างนั้นเอง อัดตามคนละชนิด อัดตามคนละ ลักษณะ จะใหญ่อยู่อย่างนั้นเอง เพราะฉะนั้น อย่าไปดูถูกพวกงาน พวกที่อยู่ในถ้าอะไร ประสานกันให้ได้ เพราะฉะนั้น พยายามทำตัวเข้าไปหาพวกถ้า ลดตัวลดตน อย่าไปข่ม บอกแล้วว่า พวกที่วัวงานนี้ เป็นพวก ที่สร้างสรร เป็นพวกทำ เป็นพวกสร้าง เป็นพวกมีอะไรต่ออะไรขึ้นมาเลี้ยงดู แล้วใจจุดซำก็คือ ความไม่ สมดุล ของตัวเอง ทั้งภาษีถ้า ภาษีงาน และภาษีสอน ภาษีบ้าน ภาษีฉลาด มันไม่สมดุล ด้วยกันทั้งคู่ จะสมดุลอย่างไร สมดุลก็คือ เต็มส่วนขาดของตัวเอง ถ้าเราเป็นภาษีกรุง เป็นภาษีบ้าน เป็นภาษีสอน เป็นภาษีเรียน เป็นภาษีทำวัตร เป็นภาษีศึกษามาก แต่ไม่ทำงาน หัดไปทำงานบ้าง ภาษีทำงานจนกระทั่งรังเกียจพวกภาษีกรุง ภาษีบ้าน มุดอยู่แต่งงาน ก็หัดมาศึกษา หัดมาสัมพันธ์ หัดมาพูด หัดมาฟัง หัดมาทำวัตร หัดออกมารับแขกเสียบ้าง ถ้าไม่เช่นนั้นแล้ว ไปไม่รอด เจริญต่อไม่ได้ ทั้งตัวเอง และหมู่กลุ่ม และศาสนา เพราะฉะนั้น จะเป็นศาสนาจิ๋วๆ แต่ไม่แจ๋วหรอก จิ๋วแต่ไม่แจ๋ว ก็จิ๋วเล็กๆ ไม่มีรัศมี ไม่มีฤทธิ์ ไม่มีแรง ไม่มีอำนาจ ไม่มีคุณค่า ไม่มีประโยชน์ที่เพียงพอ ก็ได้แค่นี้ ถ้าแก้ปัญหาไม่ตก โศก ก็ไปได้ ไม่เท่าไร จะมีฤทธิ์บ้าง ในฐานะที่พวกเรายังมีแรงงาน ยังมีความพากเพียร ที่จะกระทำไป ก็จะช่วย มนุษยชาติได้อีกบ้าง แต่ไปไม่ได้ไกล ไม่ได้นาน ไม่ได้มาก จะมากคุณภาพ ก็ต้องสมบูรณ์ คุณภาพ ก็ต้องครบ แต่ละคนๆ ก็จะต้องได้ภูมิที่สูงขึ้น ยิ่งภูมิยิ่งสูงขึ้น ก็ยิ่งประสานกันใหญ่ขึ้น ภูมิแท้ของพุทธนี้ แม้มายอยู่ด้วยกันแล้ว ก็แก้เพิ่มเติม มายอยู่ด้วยกันแล้ว ก็ต้องพัฒนาเพิ่มเติม เพราะฉะนั้น มิตรดีสหายดี สังคมสิ่งแวดล้อมดีนี้ไม่ใช่ ว่า เมื่อมาอยู่ด้วยกันแล้วก็ ยิ่งสมาน ยิ่งเป็น หนึ่งเดียว ยิ่งเป็นเอกอภิมโหม ยิ่งเป็นศีลสามัญตา ทิฐีสามัญตา ก็คนหนึ่งเขารู้ อีกคนออกมาข้างนอก มันจะไป ทิฐีสามัญตาอย่างไร ทิฐิมันแยกกันแล้ว ความเห็นมันแยกกันแล้ว ความยึดติด มันคนละทาง แม้มันจะไม่ดูหยาบ ก็รวมกันได้ อยู่อย่างนี้ แต่รวมกันอยู่อย่างแยกๆ ไซ้ใหม่ เพราะฉะนั้น ก็ควรจะรวม ให้จริง ถ้ารวมได้จริง ปรับตัวเข้ามาเรื่อยๆ แล้วไม่ต้องห่วงหรอก คนอื่นๆ ที่จะเข้ามา ก็จะมีนี่ คนใหม่ หรือคนอื่น ที่ยังศึกษา ยังไม่ลึกซึ้ง ก็จะตามมาเรื่อยๆ ก็จะมีลดหลั่นไปเรื่อยๆ ว่า ที่สูงสุดไปเรื่อยๆ สูงไป แน่นเหนียวไป จริงจังสะอาดบริสุทธิ์ไปเรื่อยๆ คนอื่นๆ ก็ตามมา ก็จะศึกษา ทั้งกามและอิตตามานะ ไล่ขึ้นมาเรื่อยๆ อย่างนี้ และแก่นแก่นที่จะเป็นแก่นดีๆ ก็จะต้องรู้ตัว และก็แก้ไขปรับปรุง จนกระทั่งสมบูรณ์ สุดท้าย

เราไม่เป็นฤษีทั้งป่า ไม่เป็นฤษีทั้งกรุง ไม่เป็นฤษีป่า ฤษีกรุงใดๆ

ฤษีที่ข้าที่สุดคือฤษีจัญไร แก้วตัวไปหมด เขาว่าเป็นฤษีกรุง ภูไม่เป็นนะ เขาเป็นฤษีป่า ภูก็ได้เป็น ฤษีป่า

โง่ไปอยู่นั่นแหละ ที่จริงฉลาดนะฤษีจัญไรนี้ แก้วตัวนี้ฉลาด ฉลาดแก้วตัว แต่ไม่ฉลาด เข้าหาสัจจะ

เพราะฉะนั้นจะต้องเรียนรู้จริงๆ ฉลาดเข้าหาสัจจะ แล้วก็ยอมรับ แล้วก็แก้ไข แก้ไขไม่ใช่แก้ตัว ผู้ใดรู้ ความจริงของตนเอง ว่าบกพร่องอะไร แล้วทำคืน แก้วกลับได้จริง แก้ไขได้จริง อันนั้นแหละเจริญ เพราะฉะนั้น ฉลาดก็ควรจะใช้ความฉลาดให้จริง ฉลาดจริง คือรู้ตัวเองแล้วแก้ไข แก้ไข ไม่ใช่อะไรนิต อะไรหนอย ก็แก้ตัวๆ ใครมากก็แก้ตัว ไม่ยอมรับฟัง มันเป็นเรื่องที่ตัวเองนะ อดตามานะ มันไม่ยอมรับฟัง หรือ แม้รับฟัง ข้างนอกนะ ทำท่าที่ฟัง แต่ข้างในนะเถียง ข้างในนะแย้งๆ

แย้งได้แล้วข้าไม่บอกเชิงหรือก ข้าแย้งเชิงได้แล้ว คือแก้ตัวสำเร็จแล้วนะ แต่ข้างนอกดูไม่ได้แก้ตัวนะ คุย สงบเสียงม

นี้แหละเรียกว่า มารยา เป็นมารยาท โอ้โฮ คนนี้มารยาทดีนะ รับฟัง แต่ข้างในเถียงเป็นไฟ แก้วตัวเสร็จหมดแล้วในตัว

ได้ข้อแก้แล้วนะ ฉันทนะๆ หมดเลย อย่างเก่า ตกลงโถ้ที่เขาวาดให้เห็น แก้วตัวเสร็จหมดเลย อยู่ในตัวเสร็จแล้ว แต่ไม่พูดออกมา

ไม่แสดงท่าออกมาเลยว่าเถียงคุณ แย้งคุณ แต่จริงๆ แย้ง อยู่ข้างในนะแก้ตัวไว้เสร็จ พอเสร็จหมดแล้ว ขอขอบคุณมากนะ

ไม่ได้แก้อะไรเลย ไม่ได้รับอะไรเขาเลย แก้วตัวเป็นไฟเสร็จหมดเลย นี้เรียกว่า ฤษีมหาจัญไร แล้วไม่ไปไหน ไม่พัฒนา คนนี้

เพราะฉะนั้นคนนี้นี่ ถ้าเผื่อว่าแก้ตัวจนกระทั่งไม่รู้จุดจริงๆ เอ๊ เราผิดตรงไหนแน่ คนนี้ก็โง่อยู่อย่างนั้นแหละ แต่ถ้ารับฟัง

แล้วก็มาวินิจฉัย มาวิเคราะห์ว่า เอ้อ อันนี้จริง ตรงนี้ๆ เราก็จับจุดได้ คนนี้ก็ฉลาดขึ้น ก็แก้ไข เสียชี แม้ไม่แสดงออก

ก็มารยาทดีแล้ว ไม่แสดงออก แต่รู้ความจริงได้นะ ไม่ใช่ว่าแก้ตัวเป็นไฟ จนกระทั่ง ไม่รู้จักแก้ไข ใครสอนเมื่อไหร่ก็ขยับ

ใครสอนเมื่อไหร่ก็ขยับแก้ตัวได้ทุกตัว ยอด ยอด ไม่ได้แก้ไข อะไรเลย ถ้าคุณไม่เป็นพระพุทธรูปเจ้า คุณก็ต้องเลวอยู่ตรงนี้

คนที่ไม่ต้องแก้ไขก็คือ เรายกให้พระพุทธรูปเจ้าองค์เดียว ไซ้ใหม่ ไม่ต้องแก้ไขแล้ว คุณไม่ใช่พระพุทธรูปเจ้า คุณก็ต้องคือ

คุณยอดจัญไร ฟังให้บอก ฟังให้เข้าใจ เพราะฉะนั้น เราต้องสำนึกซะก่อนว่า เอ้อ เราน่าจะมีสิ่งผิดอยู่นะ น่าจะมีสิ่งผิดอยู่

ก็ตรวจสอบ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ให้ได้มากๆ เมื่อเราตั้งใจที่จะถ่อมตน เรียกว่า อดอดตามานะ ที่จะฟังความจริง

ที่จะรับความจริง ด้วยความจริงใจ ปัญญา มันก็จะเปิด แต่ไข่ตัวแย้งตัวอดตามานะ มันจะแย้ง มันจะเถียงนะ มันไม่เปิด

มาอะไรมันมันก็พลิก เถียง แย้งๆ หาแง่มุมอะไรมาแย้ง จนตัวเองโง่ แล้วหลงว่า ตัวเองฉลาด คือได้แต่แย้ง

แย้งอะไรก็แย้งได้คนเรา

เพราะฉะนั้นพยายามศึกษาแก้ไขอันนี้ด้วย ถ้าแก้ไขข้อนี้ได้ เราก็จะมีทั้งมารยาทดี และมารยาทก็หาย ก็มีแต่ความจริง

มีแต่ความจริง คุณก็เกิดความเป็นมารดา รู้จักมาร มารดานี้คือ ผู้รู้จักมาร แล้วก็ทำคลอด จิตวิญญาณ ออกมาให้เสร็จ

เป็นพระ จะเป็นพระได้ก็คือฆ่ามาร ฆ่าผีนั้น ฆ่าให้ได้ ทำให้ได้

ที่จริงอาตมาระลึกไปถึงพยัญชนะมาระ มระ ไปโน่นเลยนะนี่ บาลีแบบอาตมานะไปโน่นเลย ซึ่งลึก ถ้าให้อาตมา

วิเคราะห์แล้วถึงกระทั่งลึก ถ้าถึงขั้นมาระ มระ ลึก แต่เอาละ อาตมาไม่พูดหรือก ประเดี๋ยว ก็เถียงกะเบียด ๙ เขา

แต่พยายามระลึกถึงอาการของจิต และของความสะดวก ไม่สะดวกนี้ ลึกลงไป มะนี้ก็คือจิต มะนี้ มะมะ มะระ มะมะ มะระ

มะตะ มะอะไรนี่อีกเยอะ อะไรพวกนี้อีกเยอะ ขยายออกมา จากพยัญชนะ จนกระทั่งขยายมาเป็น มีอา มีสระอา สระอะ สระอิ สระอี อะไรเข้ามาอีก ซึ่งพูดไปแล้ว ก็บาลีแบบอาตมา มันไม่ไปกับเขา อาตมาพูดแล้ว อาตมาว่าเอามาใช้กับตัวเอง อาตมารู้เรื่องของตัวเอง แล้วใช้กับเขาไม่ได้ อาตมาก็ไม่ใช้ อาตมาเอามาอธิบายเป็นภาษาไทย อย่างนี้ดีกว่า ถ้าอาตมาอธิบาย แบบนั้น ไปทะเลาะกันไม่เสร็จนะ มันไม่มีเวลา

นี่อาตมาขยายความวิเคราะห์วิจัยเรื่องภาษาซึ่งกับภาษาปราชญ์ของโคก ให้ฟังเพิ่มเติมขึ้น ใครที่ยังไม่ได้ศึกษา เรื่องภาษา ที่อาตมาขยายความถึงภาษานี้ เป็นถึงหกภาษาแล้วตอนนี้ ก็หาเทปไปฟัง สรุปแล้วก็คือ อาตมาตี อดตามานะ ฉีกหน้าอดตามานะ ออกมาอีกเยอะตอนนี้ ถ้าเราไม่แก้ไขอดตามานะ ไม่เจริญอีก

ในเรื่องของกาม ในหมู่ของพวกชาวโคกเราเนี่ย ทุกวันนี้คุณรู้สึกใหม่ว่า ถ้ากามในหมู่โคกเราเนี่ย ขนาดนี้นั้นนะ มันมีมวลเท่านั้นนะ แล้วก็มีการขนาดนั้นนะ ไปรอด อย่าให้มากขึ้นแล้วกัน ไปรอด ถ้าไม่มากขึ้น แล้วแต่ละคน ทำลดลงกว่านี้ เราก็จะเพิ่มมวลมาได้อีก ลดกาม ถ้าแต่ละคนลดกามของตัวเอง จะเพิ่มมวลมาได้อีก มวลก็จะมาด้วยกาม และอดตามาเหมือนกันแหละ มวลก็คือ คนข้างนอกเข้ามาเพิ่ม ก็จะทำให้กว้างขึ้น ยิ่งเราลด อดตามานะลงได้อีก ความประสานที่แน่น จะเกิดพลังสร้างสรรค์ จะมากกว่านี้ คุณฟังความจริงนี้ ออกใหม่ว่า ลดอดตามานะ แล้วเกิดพลังสร้างสรรค์นี้ มันคืออย่างไร เข้าใจไหม โดยความเข้าใจนี้ เข้าใจไหม มันเกิดได้ยังไง

อาตมาก็ไม่รู้จะอธิบายได้ยังไง มันยาวนานนะ ถ้าจะขยายความ มันจะเกิดพลังธรรม พลังสร้างสรรค์ ความเบิกบานร่าเริง ความเป็นพี่น้อง เพราะว่าลด อดตามานะพวกนี้ คุณฟังดี ๆ นะ ใครมี ปฏิภาณ ฟังดี ๆ เถอะ จะเห็นว่าอาตมานี้ มันเป็นสาระของธรรมะ ที่เป็นสาระสำคัญจะ ที่แท้เนี่ย ทุกวันนี้ เราเจริญมาได้ด้วยอันนี้

สรุปแล้วนั้นะ ยิ่งใหญ่ยิ่งเล็ก ยิ่งเล็กยิ่งใหญ่ ไม่รู้มันแปลว่าอะไร รู้ใหม่ เข้าใจแต่ยังไม่เข้าถึง เออ ดี ดีกว่าตอบว่า เข้าใจแต่ยังไม่เข้าใจ นี่แสดงว่าเข้าใจจริงๆ แต่ยังไม่เข้าถึง สภาพนั้นยังไม่เป็น ยิ่งใหญ่ หมายความว่า เรานี้ยังมีภูมิสูง เรายังเป็นผู้ที่สูงด้วยความเป็นจริง ด้วยคุณธรรม ด้วยความสามารถ ด้วยสมรรถนะ สูงด้วยอิสรเสรีภาพ

สูงด้วยภราดรภาพ สูงด้วยสันติภาพ สูงด้วยสมรรถภาพ สูงด้วย บุรณภาพ มีความเต็มความสมบูรณ์ของเราเอง มีคุณค่าคุณธรรมอะไรก็แล้วแต่ สูงขึ้นจริง เรียกว่า ยิ่งใหญ่ ตัวเราเนี่ยยิ่งเล็ก กามก็ยิ่งเล็ก อดตาก็ยิ่งเล็ก เรายิ่งเล็กนี้แหละ ยิ่งเล็กนี้ ความยิ่งเล็กก็คือ ยิ่งแน่นเข้าๆ ความแน่นเข้านี้ลดมัย ความเป็นแก่นแกน แน่นเข้า แก่นแกน ยิ่งเกื้อได้กว้าง ยิ่งเป็นแก่นแกน ยิ่งเกื้อได้กว้าง เชื้อได้กว้าง เราก็ยิ่งจะกว้างไปเชื้อ กว้างออกไปเชื้อได้มากขึ้น โดยสังขละ เพราะฉะนั้น

ยิ่งใหญ่ยิ่งเล็ก ยิ่งเล็กยิ่งใหญ่ มีคนถามว่า อิกนานสักเท่าไร จะถึงสภาพดังกล่าวนี้ ก็ติดตาม อย่ากะพริบตา แล้วกัน อิกนานเท่าไร ไม่รู้ อ้อ มีคนตอบว่า อิกนานเท่าไรก็จะรอ นานเท่าไรก็จะรอ

โคลกธรรมวันมหาปวารณา ปีนี้ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ก็เลยได้ว่า

ยิ่งใหญ่ยิ่งเล็ก

ยิ่งเล็กยิ่งใหญ่

ที่นี้ก็มาพูดถึงเนื้อหา ขณะนี้ไอศกรีมเรามีมูลค่าใหญ่เท่าที่เราเล็ก ก็ใหญ่เท่านี้แหละ เท่าที่เราเล็กๆ อยู่นี้แหละ มันยังไม่ใหญ่เท่าไร แต่ก็ใหญ่ในพอสมควร และมีเนื้อหาพอสมควร คือมีค่าของเนื้อหาพอสมควร เท่านี้แหละ เรารวมกันอยู่ แล้วก็จะมีอะไรเกิดเป็นรูปเป็นร่างขึ้น ตอนนี้นำไอศกรีม ใครนานๆ ปีมาที บางคน อาจจะสองปียังไม่ได้มา เพิ่งมาปีนี้ ถ้าสองปีไม่ได้มานี้ ต้องกะพริบตาดูแล้ว ปฐมอไอศกรีมนะ นี่เข้าไม่ผิดนะ มันมีอะไรเกิดขึ้นมาทั้งรูป สองปีนี้อาตมาว่า ผิดตามากจริงๆ ยิ่งสองปีขึ้นไป ก็ยิ่งไม่ต้อง กล่าวเลย ถ้าใครห้าปียังไม่ได้มาปฐมอไอศกรีมนะ รับรอง ไซ้รีเปล่านี่ ต้นไม้ก็มากแล้ว อาคารนั่นๆ นี่ๆ ก็มีขึ้นมา ซ่อนนั้น รอยนั้น อะไรต่ออะไรมีขึ้นมา มีโรงงานอะไรต่ออะไรต่างๆ นานา มาถึงวันนี้ยังกำลังขึ้นโครงสร้าง ของศาลาข้าง เบื่อเรื่อเบื่อรำเลย ศาลาข้างนี้ เนื้อที่ตั้งไว้หนึ่ง ซึ่งจะเป็นโรงงานที่อาตมาคิดว่า จะได้อาศัย เพราะว่า อุตสาหกรรม หรือว่าทางด้านวิศวะ มันเกิดขึ้นมา ต้องอาศัยเหมือนกัน แต่ถึงกระนั้นก็ดี อาตมา ก็ขอยืนยันว่า งานหลักที่สุดเรานั้น คืออสังหาริมทรัพย์ จะต้องยึดงานหลักนี้ไว้ จะเป็นงานที่มีบุญ มากที่สุด ไม่ใช่อาตมาพูดเอง เป็นงานที่มีบุญมากที่สุด ถ้าชาวอสังหาริมทรัพย์จะเป็นชาวพลเมืองโลก ที่เก่งกสิกรรม จงภูมิใจเถิดว่า เราจะมีบุญมากที่สุด คนไม่มีรถขี่ คนไม่มีคอมพิวเตอร์ แต่มีข้าวกิน ก็ไม่มีปัญหา คนไม่มี ข้าวกิน มีคอมพิวเตอร์ มีเครื่องบินขี่ มีปัญหาแน่ เพราะฉะนั้นวิศวะ หรือชาวช่างนี้ ต้องรู้ความจริง ให้ได้ว่า กสิกรรมนี้ต้องหนึ่งมาก่อน ต้องให้กสิกรรมนี้เป็นหนึ่ง และเราก็จะต้องรู้จัก สารละลายจะ พวกนี้ให้ชัด อาตมาเคยไปเทศน์ที่คณะแพทยศาสตร์ เขานิมนต์ไปหลายปีมาแล้ว อาตมาเคยบอกว่างานทำนานี้ มีค่าสูงส่ง กว่างานแพทย์ แหม พวกหมอทั้งหลายแหล่เขาขึ้น เกียงใหญ่เลย บอกเป็นงานชั้นหนึ่ง เป็นงาน ที่มีคุณค่า เป็นงานที่จะต้องยกย่องเชิดชู งานทำนา งานกสิกรรม บอกว่าเกษตรนี้ เหนือชั้นกว่าแพทย์ เกษตรเหนือชั้น แต่อาตมาไม่อยากจะพูดเกษตรศาสตร์ เพราะเกษตรศาสตร์นี้ มันเกษตรกระดาษ มันเศษ กระดาษ เกษตรศาสตร์นี้ คือเรียนไปนั่งโต๊ะ เรียนไปไม่ได้ทำนาจริงหรอก น้อยคนนัก ที่จับเกษตร แล้วจะไป ทำงาน ลงมือจริง ส่วนมากไปนั่งโต๊ะ เป็นใหญ่เป็นโตทางบริหาร ไปทางอะไรต่ออะไร ซึ่งมัน มันยิ่งฟ้ามณะ อาตมาบอกว่า เกษตรเหนือชั้นกว่า เขาเกียงใหญ่เลย มีประโยชน์ต่อมนุษยชาติมากที่สุด

เขาบอกไม่เชื่อ เขาเกียง เขาบอกว่า หมอนี่แหละเงินดี ร่ำรวยดี เข้า ก็ไซ้ระชิต ก็มันไปบูดรีด เอาเงินคนเขานะ อาตมาไม่ได้อธิบาย มากมาย เท่าไรหรอก อาตมาให้พูดไป เสร็จแล้วอาตมาถามเขา ที่จริงอาตมา ไม่มีเวลามาก อย่างพวกเราได้ฟังหลายแง่

